

Mestni narodni izvršni odbor
za Okrožno mesto Ljubljana

Z A P I S N I K

X. redne seje Mostnega izvršnega odbora, ki se je
vršila dne 15. novembra 1945 ob 9. uri dopoldne.

Navzoči: predsednik: tov. Albrecht Fran
podpredsedniki: tov. Kraigher Sergij
tov. polkovnik Vrhovec Alojzij
tov. dr. Stanovnik Ivan
tov. tajnik dr. Modic Heli
odborniki: tov. Stopar Viktor
tov. Krese Leopold
tov. Kušlan Marička
tov. Busar Tilka
tov. Modic-Dekleva Marica
tov. dr. Pretnar Jože
tov. Tuma Branimir
tov. Trtnik Alojzij
tov. Tome Fran
vabljeni: tov. dr. Logar Ivan
tov. Šivic Silvo
odsoten: tov. Puc Danilo

Tov.predsednik otvori ob 1/4 na 10.uro X.redno sejo ter predlaga
slednji dnevni red:

- 1.) Čitanje zapisnika
- 2.) Poročilo tov.Kraigherja o uspehu zborov volilcev
- 3.) Poročilo tov.dr.Pretnarja o kompetencah in poslovanju Industrijskega oddelka Okrožnega odbora
- 4.) Poročilo zdravstvenega oddelka
- 5.) Poročilo oddelka za socialno skrbstvo
- 6.) Slučajnosti.

Tov.dr.Stanovnik kot predsednik Izvršnega odbora Mestne hranilnice stavlja predlog, da se pošlje Kmetijskemu ministrstvu vloga v zvezi kočevskih gozdov, ki spadajo pod udar agrarne reforme. Mestni hranilnici so služili ti gozdovi kot jamstvo za kritje vlog. Osnovni zakon o agrarni reformi govori, da so taki kompleksi odvzeti od agrarne reforme. Tov.Kraigher pojasnjuje, da je v duhu osnutka agrarne reforme, da spadajo načelno tudi ti gozdovi pod udar agrarne reforme. Upravo nad gozdovi vrši država, kontrolo pa vrši Krajevni narodni odbor preko gozdarskega referata. Zavzeti moramo stališče, da načelno ne spreminjamo gospodarske politike. Vsa občinska posestva padejo pod udar agrarne reforme. Nujno pa je, da postavimo vprašanje, oziroma, da opozorimo na naše težave ter damo državi v pretres naše vprašanje. Po daljši debati se sklene, da se pošlje Kmetijskemu ministrstvu vloga z vprašanjem kakšen ekvivalent namerava dati država Mestni hranilnici kot regulativnemu in pupilarno varnemu zavodu za kritje vlog drobnih vlagateljev v slučaju, da zapadejo zemljišča, ki so do sedaj služila temu namenu pod udar agrarne reforme.

Nakar se pride na
1.) na čitanje zapisnika.

K zapisniku so iznešeni sledeči predlogi in popravki. Mnenje tov. polkovnika Vrhovca je, da bi moral Stadion prevzeti FOS, ugotovilo pa se je tudi, da dvorane niso zidane v smislu telesno-vzgojnega vidika. Prireja- nje plesov, maškerad in podobnih veselja, ki se največkrat izcimijo v preko- merno veseljačenje in pijančevanje otežkoča pridobitev dvoran za telesno vzgojne namene. Mladino je opozoriti in vzgajati strogo disciplinirano, ki se mora podrediti želji in ukazu predpostavljenih. Za prihodnji teden je predvidena seja s FOS-om ter bo tov. polkovnik prihodnjič poročal izčrpnije o predlogih i sklepih FOS-a. V tej zvezi poroča tov. dr. Pretnar, da ima Ostro- strelsko društvo pod Rožnikom precej veliko premoženje, kjer bi se lahko raz- vijala gotova stroka: recimo plotilstvo. Društvo Ostrostrelcev bi v sporazu- mu s FOS-om doseglo to, da bi prišel MNO do tega premoženja. Društvo je ime- lo v svojih prostorih tudi stare slike-lesoreze, ki imajo zgodovinsko vred- nost, nakar se pojasni, da so te slike že prevzete po Mestnem muzeju. Ugot- vi se, da spada društvo Ostrostrelcev pod FOS in MNO bo glede tega prostora zavzemal isto stališče kot glede vseh ostalih sekcij FOS-a t.j. prostore bo prepustil FOS-u, da ga uporabi v dosedanje namene ter bo MNO razvoj strelske- ga sporta po svojih močeh podpiral.

Ker je prešla Notranja uprava pod kompetenco Ministrstva za no- tranje zadeve je MNO mnenja, da vzdrževanje prostorov, kurjavo, razsvetlja- ve Narodne milice spada pod ministrstvo ter je z istim urediti prvenstveno glade kurjave. Do oktobra meseca prevzame odgovornost za personal Notranje uprave MNO, od oktobra dalje pa grede režijski stroški na račun ministrstva.

Odobreni znesek Din 190.000.- iz gasilskega proračuna je mišljen za dobavo karoserije novega rešilnega voza.

Tov. Šivic Silvo pojasnjuje, da se pobira taksa za manjše potroš- nike čim najnižje, stavlja pa predlog, da večji obrati, ki dobivajo po 5 - 10 ton blaga mesečno, naj se pri takšnih pobira tudi ekvivalent za nakaz- nice. Po daljšem pojasnjevanju se odobri predlog poviška na nakaznice za kritje upravnih stroškov.

Tov. dr. Logar ugovarja in utemeljuje vršenje nedeljske zdravstve- ne službe. Pojasnjuje, da se ista vrši od sobote opoldne nepretrgoma do po- nedeljka zjutraj. Zato je že iz tega razloga skoro nemogoče, da bi se ista vršila v uradu. Tov. Modicova in tov. Krese sta mnenja, da se vključijo tudi zdravniki v prostovoljno skupno, požrtvovalno delo. Tov. dr. Logar odgovarja, da je zdravnik ves čas na razpolago skupnosti. Sklene se, da zdravnik, ki sprejme mestno službo, mora prevzeti nase tudi dežurno službo vsakih 6 ted- nov. Ker so plačani kot vsi drugi uradniki se jim osnovne plače pregleda, dvigne; z ozirom na izjemno delo pa se jim določi nagrada, ima pa vsak ~~zdravnik~~ zdravnik za dolžnost, da svoje delo najbolj vestno opravlja.

Na pritožbo inž. Sonca se je ugotovilo po zaslišanju delavstva Mestne elektrarne, da je večina delavstva proti nastavitvi istega, vsled če- sar je dokončno storjen sklep, da se istega vpokoji.

S tem je zapisnik zadnje seje sprejet.

2.) Poročilo tov. Fraigherja o uspehu zborov volilcev.

V pretoklem mesecu se je vršilo 58 zborov volilcev, po okoliš- kih vaseh za vsako vas posebej, v mestu za 2 ali 3 terene skupno. Na teh zbo- rih so bila podana poročila ČNO o dosedanjem delu. Na vsakem zboru je bilo oca. 500 volilcev, udeležba na zborih ni bila niti polovična. Iznošeni so bili predlogi s strani ljudstva največ glede preskrbe, stanovanja, cestno- prometnega reda, z naše strani pa nismo pristopili s konkretnim načrtom za bodoče delo. Politični efekt je ogromen: ljudje čutijo, da so oblast, pri- pomogli so s sodelovanjem k njeni ustvaritvi, jasno so spoznali delo ČNO, v prosti kritiki so izražali svoja mnenja, kar je znak, da so poročila pre- študirali in se z njimi seznanili. Ustvarjeni so pogoji, da poslovanje izpo-

polnimo! Upravno-politični učinek je, izboljšanje pogojev ČNO in MNO. Konkretnih načrtov, ki bi jih vključili v naš načrt ni bilo. Tov. Kraigher ugotavlja, da smo bili od množic odtrgani, seznanjali smo se z njo šele na zborih volilcev. Ugotovilo se je, da na vprašanje preskrbe, črne borze, spekulacije, o čemer je ljudstvo na zborih največ govorilo, MNO na svojih sejah ni razpravljalo, še manj pripravil ukrepov. Nujno je, da stavimo svoje predloge množicam. MNO je imel prerahle stike ~~z množicami~~ s ČNO. Pri konkretnih reševanjih težav na ČNO jim MNO ni nudil zadostne pomoči. Na seje ČNO moramo prihajati, zahtevati, da sklicujejo referenti po svojih referatih seje in se vabi na te seje načelnike naših oddelkov. Potrebno je, da predlagajo načelniki oddelkov predsedništvu in tajništvu MNO tedenska poročila o najbolj perečih problemih in eventuelne predloge za rešitev. Ker se to doslej ni vršilo, MNO ni mogel dobiti pregleda ter je imel radi tega s ČNO prerahlo vez. Stik s ČNO bomo ojačili s tem, da nam ČNO redno pošiljajo probleme in opažanja svojega terena. Sicer bo ostal stik med nami in maso prerahel. Reakcija, katera skuša izpodkopavati temelje našega gospodarstva, se poslužuje črne borze, katere se zlasti oprijemajo večji trgovci ter na ta način podžigajo šovinizam. Pereča vprašanja je povezati s ČNO in z maso samo, to so ulični odbori. V vprašanju proračuna je voditi vprašanje vsega našega bodočega dela. Poročila naših oddelkov v zvezi proračuna niso sistematična. Proračun je uravnovesiti z lastnimi sredstvi, podjetja razširiti, Komisija za upravo narodne imovine mora najti možnosti, da se obrti vključijo v mestna podjetja, obenem pa jih izkoristiti za pridobitev kritja lastnih izdatkov. Od načelnikov moramo dobiti načrt za širšo perspektivo v zvezi z dejanskimi potrebami ljudstva.

Na poročilo tov. Kraigherja se razvije diskusija ter tov. Šivio predlaga, da bi se v posameznih oddelkih vzgojilo ljudi, ki bi na masovnih sestankih oziroma na uličnih sestankih pojasnjevali množicam pereča vprašanja. Tov. Vrhovec ugotavlja, da je bila javnost po časopisju premalo obveščena. V bodoče naj bi se naši sklepi bolj pogosto objavljali, kar naj ima namen vključevanja množic k aktivizaciji v upravnem sodelovanju z MNO in organi oblasti. Črne borze ne bomo mogli zatreti, če se ne seznanimo z drugimi mesti. Medsebojni stiki s korespondenco z drugimi mesti naj bi reševala taka konkretna vprašanja.

Tov. Šivio ugotavlja, da razlika v cenah dejansko ustvarja črno borzo, pravtako kontrola cen in kalkulacija. Vsekakor je povezava naših mest z ostalimi preslaba. Črna borza gre dejansko že od producenta. Nakar mu tov. Kraigher ugovarja, da je pri pobijanju črne borze treba mobilizirati mase, ki se bodo vključevale v zatiranje iste. Treba je imeti tesnejšo zvezo z Notranjo upravo. Blago, ki se ga zapleni, ga je dati v odkup masam, ne pa "Navodu" ter se tako prodajo utemelji: prisilni odkupi po maksimiranih cenah pri odvzemu blaga.

Tov. dr. Pretnar navaja: poročil MNO niso znali ČNO zajeti bistveno. V bodoče naj se dajo važna pojasnila referentom. Ljudem je pojasnjevati ozadja. Iz časopisov jemati podatke, ki so važni za celoto gospodarstva. Tov. dr. Pretnar stavlja predlog, da se vpelje na ČNO informativno in konsultativno službo.

3.) Poročilo tov. dr. Pretnarja

navaja, da se je vršil sestanek predstavnikov obrtništva pri predsedniku vlade tov. Kidriču dne 25. okt. 45. Došli so delegati iz raznih strok iz Notranjske, Dolenjske, Štajerske in Gorenjske, cca. 50 po številu. Iznešene so bile težkoče, ki se stavljajo našemu obrtništvu in predlogi najbolj aktualnih vprašanj kot je preskrba s surovinami, pomoč pri obnovitvi delavnic, kalkulacija cen in zaslužka, vprašanje kake naloge čakajo obrtništvo v bodočnosti. Tov. predsednik je v svojem zaključnem govoru poudaril, da se obrtništvo ne smatra za izkoriščevalni sloj, temveč za sestavi-

no delovnih ljudskih množic. Obrtništvo je naš splošni zaklad, s katerim se je obogatiti, njegovo kvaliteto gojiti še do večje popolnosti. Vsaka negotovost a usodi obrtništva in njegovi eksistenci je nesmiselna. So in bodo še velike težave, ki pa jih bomo skupno premagali in položaj izboljšali.

Na šestanku načelnikov industrijskih odsekov okrožnih odborov, kamor so došli delegati iz Novega mesta, Celja, Maribora in Ljubljane je tov.Osvald povdaril, da se navežejo čim tesnejši stiki in koordinira sodelovanje. Dokler ne bo dokončno urejena izgradnja oblastev je treba razčistiti nejasnosti glede kompetence. Težkoče povzroča tudi pomanjkanje sposobnega kadra. Bodoče smernice so, da bo del industrije voden neposredno iz enega centra - glavne uprave v Beogradu, drugi del pa s strani federalnih ministrstev - federalne uprave. Nadzor ne se prenaša na okrožje. Državni produkcijski sektor je treba dvigniti in imajo pri tem okrožja važno nalogo. Energično je treba opozarjati funkcionarje, zlasti delegate pri podjetjih na odgovornost njihovega posla. Vplivati je na ureditev zadovoljivega razmerja med sindikati in upravami podjetij. Zbiranje podatkov statistične narave spada v delokrog ministrstva, nakar tov.dr.Pretnar iznese svoje mnenje, da bo takšno omejevanje pri zbiranju statističnih podatkov o industriji imelo za posledico, da industrijski odsek ne bo mogel imeti stalnega pregleda in temeljitega upogleda v razvoj in delovanje industrijskih podjetij svojega okoliša. Glede preskrbe surovin je bil iznešen predlog, da bi se iste nakazovale za industrijska podjetja preko ministrstva okrožnim odborom. Glede preskrbe obrtništva je iznešen predlog, naj bi na podlagi predloženih kontigentov o potrebi za določeno razdobje industrijsko ministrstvo odločilo o višini kontigenta, nato pa sporazumno s trgovinskim ministrstvom določilo kontigent za posamezna okrožja. Ugotovljeno je bilo, da je veliko pomanjkanje kvalificiranega delovnega kadra. Nakazana je potreba strokovne izpopolnitve potom obrtnega nadaljevalnega šolstva in specialnih tečajev, kakor tudi politična vzgoja gospodarskih krogov posebno obrtništva. Glede kompetence odnosno razmejitve posameznih oblastev se bo vršila posebna anketa.

Tov.Modicova pojasnjuje, da spada strokovno šolstvo neposredno pod prosvetno ministrstvo, je pa mnenja, da v kolikor ima to šolstvo splošni izobraževalni delokrog, je nujno, da se veže Prosvetni oddelek na ministrstvo. Vzgojiti je kader, ki gre v industrijo, ne smemo pa pri tem zaiti v specializacijo. Na prosvetnem ministrstvu je sprožiti predlog, da se pozove k sodelovanju ljudi, ki so že preje delovali v tem delokrogu. Strokovno šolstvo bi moglo podpreti tudi industrijsko kot ostala ministrstva, da prispevajo dejansko tudi ona, da se usposobijo gojenci strokovno za posamezne stroke. Važna je tudi vzgoja učiteljskega kadra. Učne moči pa se ne smejo menjavati. Pravitako poroča tov.Modicova, da je bila sklicana anketa za osnivanje visoke gospodarske politične šole. Ni bil pa vabljen Prosvetni oddelek MNO. Ker je to velike važnosti in nastane vprašanje, da li bo ta šola del fakultete, se stavi predlog, da se na bodoče ~~anketa~~ ankete vabi tudi MNO.

4.) Poročilo zdravstvenega oddelka

katerega poda tov.dr.Logar navaja, da obstoja visoko število davice, vendar je smrtnih slučajev malo. Tifuz je bil zanešen večina iz drugih krajev ter je bilo meseca oktobra 24 primerov. Število garij je v padanju, nasprotno pa tuberkuloza narašča. Prostori protituberkuloznega dispanzerja so pretesni. Nujno je treba misliti na zgradbo novega zdravstvenega doma. Pregledi obratov živilskih strok so pokazali močno voljo prebivalstva do sodelovanja z zdravstvenimi oblastmi. Nujno potrebno bi bilo nabaviti rentgenov filmski aparat. Šolska poliklinika je v polnem obratu. Šolska kuhinja prične obratovati s 1.decembrom. Gradi se nova ambulanca na Ježici, v načrtu je graditev ambulance za Vič in Polje. Oddelek si snuje in zbira svojo enotno zdravstveno knjižnico. Na vprašanje pojasni tov.dr.Logar, da je v prora-

čunu za leto 1946 predviden znesek za nabavo rentgenskega aparata. Poročilo tov.dr.Logarja se vzame na znanje.

5.) Poročilo oddelka za socialno skrbstvo

Tov.Busarjeva poroča, da prihajajo zadnje čase pritožbe iz zavetišča Sv.Jožefa in Josefišča radi slabe hrane. Ugotovljeno je, da so trije razredi v pogledu prehrane.

Ministrstvo za socialno politiko je prevzelo v Zeleni jami internat, ki so ga doslej vodile nune. So v njem otroci tudi iz drugih okrožij. Je pa precej zadetih ter je soc.skrbstvo prejelo poziv, da plača zaostale račune. MIO sklene, da prevzame vse režijo in upravo Oddelka za soc.skrbstvo, učne moči pa se stavijo Prosvetnemu oddelku na razpolago, ki jih potem po potrebi premesti na druge učne zavode. Otroke iz zavetišča je čim prej prevzeti, pravtako mestne ubožce. Tov.Busarjeva povdarja, da povzroča največje težave pridobitev prostorov.

Predlog glede podpor dijakom je predložen ministrstvu za soc.politiko. Doslej pa se sprejema dijake še nadalje po starem načinu. Tov.Modicova povdarja, da je prvenstveno sprejemati dijake iz ljubljanskega okrožja.

6.) Slučajnosti: tov.Tomo poda Kmetijsko poročilo. Glede dobave

semenskega krompirja se vrši postopek na ta način, da "Navod" predpisuje posameznim krajevnim odborom na podlagi predhodnega razgovora s krajevnimi faktorji količino krompirja za splošno potrošnjo. Na podlagi tega predpisa dovažajo kmetje krompir, ki pa je slabše vrste in ne pride v poštev za seme. Z ozirom na agrarne reforme je stavljen Kmetijskemu ministrstvu sledeči predlog:

- 1.da se spoji Čekinovo posestvo s pripadajočim gozdom v Rožniku k Tivoliju,
- 2.da se proglašaj ves Rožnik za narodni park ter ustanovi v Tivoliju

vrtnarsko šolo.

Stavljen je tudi predlog, da se osnuje za vse mesto ena komisija za agrarne reforme, kamor se pritegne zastopnike iz vseh četrti, za terensko delo pa rabi kmetijsko ministrstvo 15 aktivistov, ki se bodo v posebnem tečaju izpopolnili za delo na terenu.

Poročilo tov.Tomca se vzame na znanje.

Glede babiškega honorarja se sklene po debati, da se isti izplača po odločbi ministrstva za narodno zdravje, ker pa so babice premalo zaposlene in se vrše po pretežni večini porodi v bolnici je te moči praktično zaposliti na zdravstvenih domovih v četrtih kamor neposredno spadajo po svojem stalnem bivanju.

Na predlog tov.Tume radi taks na nezazidane parcele sklene MIO, da se iste pobirajo al pari.

Ivici Avžlahar, ki vrši posle tajnika na četrti Bežigrad se prizna in odobri tajniška plača.

Seja se ob 1/4 na 3.uro zaključí.

Tajnik:
(dr.Modic Heli)

Predsednik:
(Albreht Fran)

